

İşçi-Patron Kavgasının Anarşist Kökeni 1 Mayıs 1886

Furkan Çelik

10.04.2017

1880'li yıllarda ABD'nin dört bir yanını "Günde 8 Saatlik İşgünü" grevleri sarmıştı. Dünyanın farklı coğrafyalarından yaşamlarını sürdürürebilmek için ABD'ye gelen göçmenler, buradaki işçi sınıfının büyük bir kısmını oluşturuyordu. Avrupa'dan çalışmaya gelenler arasında, orada anarşist sendika ve yapılarda örgütlü bulunan işçiler de vardı. ABD'deki radikal işçi hareketinin temelini bu işçiler oluşturacaktı.

İşçilerin farklı halklardan olmalarıyla ilişkili olarak farklı dillerde neredeyse yüzün üstünde anarşist yayın çıkıyordu. Avrupa'da zaten işçi hareketinin içinde doğmuş modern anarşizm, okyanus ötesinde de kendini var etmekte sıkıntı yaşamadı. O dönemin en güçlü sendikal yapılanmalarının temellerini anarşistler attı.

"Günde 8 saat" diyerek fabrikalarda işlerini bırakanlar, sadece çalışma zamanına değil, koşullara, ücretlere ama daha da ötesinde patronlara, onların özel kollukları olan Pinkerton'lara, devlete de karşı çıkıyorlardı. Dönemin reformist sendikalarına karşı, anarşistler işçi örgütlenmelerinde ısrarla kapitalist sisteme karşı mücadele etmeyi savundu.

3 Mayıs'ta Chicago'da, önceki sene sendikalı işçileri işten atan, dahası Pinkerton denen işçi katili güvenlik şirketine greve giden işçileri öldürten McCormick Harvester Şirketi'nin fabrikasının yanında eylem kararı alındı. Yaptığı konuşmada, birlikteliğin ve dayanışmanın sadece öz-örgütlülükle oluşabileceğini anlatan August Spies "Hep beraber olursak, biz kazanırız." diyordu. Grev kırıcıların polis eşliğinde fabrikadan çıkmasıyla, genel grevi sonlandırmaya çalışanlara karşı herkesin sesi yükseldi. Polis işçilere saldırdı ve ABD'nin diğer bölgelerinde genel grev için sokakta olanlar gibi işçileri öldürdü.

Bu durumu protesto etmek için Chicago-Haymarket Meydanı'na bir gün sonrasında bir miting planlandı. August Spies, Albert Parsons ve Samuel Fielden gibi anarşist işçilerin konuştuğu mitingin sonuna doğru, saldırmak için donanımlı gelmiş polis birlikleri işçi grubuna yöneldi. Vakit kaybetmeden silahlarını ateşleyip işçileri katletmeye başladılar.

Bu sırada polisler arasında patlayan bir bombayla polislerden ölenler de oldu. Polis bunun üzerine şiddetini daha da arttırdı. Sonrasında başlayacak bir siyasal şiddet ve baskı kampanyası için devlet, bu bombalamayı kullanacaktı.

Anarşist yaynevleri, dergiler, bürolar, sendikalar basıldı. Birçok anarşist tutuklandı. Göçmen işçilere yönelik baskı dalgası, Haymarket Olayı'yla beraber başlayacak ve sonraki onyıllarda bir devlet politikası haline gelecekti. Eylemi örgütleyen ve Arbeiter-Zeitung gazetesinde

alışan anarşistler tutuklanarak bombalama eyleminden yargıldılar ve idam cezasına arpıtıldılar. Albert R. Parsons, August Spies, Samuel J. Fielden, Michael Schwab, Adolph Fischer, George Engel, Louis Lingg lme mahkum edilirken, Oscar Neebe 15 yıl hapis cezasına arpıtıldı. İşçilerin uluslararası dayanışma eylemleriyle sadece Samuel J. Fielden ve Michael Schwab'ın cezası ömür boyu hapse çevrilirken, Louis Lingg hccesinde intihar etti. Albert Parsons, August Spies, George Engel ve Adolph Fischer 11 Kasım 1887'de asılarak idam edildiler.

Spies'in asılmadan önce mahkemedeki sözleri řu oldu; "Eğer bizi asarak ... haksızlığa uğrayan milyonların, sefalet içinde ölesiye çalışan ve kurtuluşu arzulayan, kurtuluşu bekleyen milyonların bu hareketini, işçi hareketini yok edebileceğinizi umuyorsanız; eğer düşünceniz buysa, o zaman asın bizi! Burada bir kıvılcımı ezeceksiniz, ama şurada, burada veya orada, arkanızda ve önünüzde, her yerde alevler yükseliyor. Bu gizli bir ateş. Bunu asla sndremezsınız."

Sndremediler de! Ne yıllar sonra ABD'de onların bıraktığı anarşist geleneği devralan işçilerin ateşini, ne de her 1 Mayıs'ta dünyanın farklı yerlerinde o gün sokağa çıkan ezilenlerin ateşini...

İşçi-patron kavgasının anarşist kökenini anlamak önemlidir. Bugün devlet 1 Mayıs'ı yasaklarken, devlet ve kapitalizm ilişkisini anlamak için; reformizmin zengin ettiği bürokratlarıyla sendikaları ve o sendikalardaki işçi işgallerini anlamak için; zrgtllğn gücüyle gerçekleşen fabrika işgallerini anlamak için; yüzyıllar öncesinden yakılan ateşin harını bugün Seyitömer'de, Kazova'da, Greif'ta görmek için önemlidir.

Anarşist Kütüphane

Furkan Çelik

İşçi-Patron Kavgasının Anarşist Kökeni 1 Mayıs 1886
10.04.2017

30.04.2021 tarihinde şuradan alındı: meydan1.org

tr.anarchistlibraries.net